

ŠTO
TREBA ZNATI
O KUĆNIM
LJUBIMCIMA?

ŠTO
TREBA ZNATI
O KUĆNIM
LJUBIMCIMA?

3	Povelja Ujedinjenih naroda o zaštiti životinja
5	Kućni ljubimac
6	Prava životinja
	Novi "član" obitelji
7	Pas
10	Mačka
11	Ptica
13	Patuljasti kunić
14	Zamorac
16	Hrčak
17	Vjeverica
18	Jež
	Egzotični kućni ljubimci
18	Kornjača
21	Iguana
22	Zmija
	Bolesti kućnih ljubimaca koje ugrožavaju čovjeka
23	Bolesti koje prenose ptice
23	Bolesti koje prenose psi i mačke
24	Nekoliko savjeta novim vlasnicima mladih životinja
24	Odluka o uvjetima i načinu držanja pasa, načinu postupanja s neupisanim psima te s napuštenim i izgubljenim životinjama

**POVELJA
UJEDINJENIH
NARODA
O ZAŠTITI
ŽIVOTINJA**

Uzimajući u obzir da svaka životinja ima određena prava, a da su nepoštivanje i nepriznavanje tih prava navodili i dalje navode čovjeka da vrši zločine protiv životinja; uzimajući u obzir da priznavanje prava na postojanje drugim životinjskim vrstama od strane čovjeka predstavlja osnovu suživota vrsta u prirodi; uzimajući u obzir da istrebljenja smišlja i provodi čovjek te da su oni stalna prijetnja; uzimajući u obzir da je poštovanje koje čovjek osjeća prema životinjama povezano s poštovanjem prema drugim ljudima; uzimajući u obzir da obrazovanje treba od ranog djetinjstva upućivati na shvaćanje, poštovanje i ljubav prema životinjama, proglašava se:

POVELJA UJEDINJENIH NARODA O ZAŠTITI ŽIVOTINJA

Članak 1.

Sve životinje se rađaju jednake pred životom i imaju ista prava na postojanje.

Članak 2.

Svaka životinja ima pravo na poštovanje. Čovjek kao životinjska vrsta ne može sebi dati za pravo da istrebljuje druge životinje ili da ih izrabljuje ne poštujući ovo pravo. Njegova je dužnost da stavi na raspolaganje životinjama svoje spoznaje. Svaka životinja ima pravo na čovjekovu zaštitu i njegu.

Članak 3.

Nijedna životinja ne smije biti izložena zlostavljanju ili okrutnosti. Ako je neophodno ubiti životinju, to se mora učiniti trenutačno i bez boli.

Članak 4.

Svaka životinja koja pripada divljoj vrsti ima pravo živjeti na slobodi u svojem prirodnom okolišu, na kopnu, u zraku, u vodi i ima pravo razmnožavati se. Svako oduzimanje slobode, pa bilo to u obrazovne svrhe, protivno je ovom pravu.

Članak 5.

Svaka životinja koja pripada vrsti što živi u čovjekovu okolišu ima pravo živjeti i razvijati se u ritmu i uvjetima života koji su svojstveni toj vrsti. Svaka izmjena tog ritma i tih uvjeta, koju bi nametnuo čovjek iz razloga dobiti, protivna je ovom pravu.

Članak 6.

Svaka životinja koju je čovjek izabrao za družbenika ima pravo živjeti svoj prirodni život i vijek. Napuštanje životinje je okrutno i ponižavajuće djelo.

Članak 7.

Svaka životinja koja radi ima pravo na razumno ograničavanje trajanja i siline rada, na odgovarajuću prehranu i odmor.

Članak 8.

Pokusi na životinjama koji uzrokuju tjelesne i duševne patnje nepomirljivi su sa pravima životinja, bilo da je riječ o medicinskoj, znanstvenoj, trgovinskoj ili nekoj drugoj vrsti pokusa. Moraju se koristiti i razvijati zamjenske vještine.

Članak 9.

Ako se životinja uzgaja u svrhu prehrane, mora biti hranjena, smještena, prevožena i ubijena da pritom ne osjeti strah i bol.

Članak 10.

Nijedna se životinja ne smije koristiti radi čovjekove zabave. Izlaganje životinja i spektakli za koje se koriste životinje nespojivi su sa dostojanstvom životinja.

Članak 11.

Svaki čin koji ima za posljedicu ubijanje životinja bez potrebe jest zločin protiv vrsta, tj. biocid. Onečišćenje i uništavanje prirodnoga okoliša vodi istrijebljenju (genocidu).

Članak 12.

Svaki čin koji ima za posljedicu ubijanje velikog broja divljih životinja jest istrijebljenje.

Članak 13.

Sa tijelom mrtve životinje treba postupati sa poštovanjem. Treba zabraniti prizore nasilja čije su žrtve životinje, u kinima i na TV ekranu, osim kad im je namjera da prikažu napad na prava životinja.

Članak 14.

Društva za zaštitu životinja moraju imati svoje predstavnike na razini vlade. Prava životinja moraju biti zaštićena zakonom kao i prava čovjeka.

KUĆNI LJUBIMAC

Prvi i najosnovniji uvjet prije kupovine koji moramo zadovoljiti je da se svi članovi obitelji slažu da u kuću uđe novi član. Kad smo to riješili pitanje je kojeg kućnog ljubimca nabaviti?

Psi su najraširenija vrsta koja se ubraja u kućne ljubimce. Ima ih malih, srednjih, velikih, dugodlakih, kratkodlakih. Oni koje moramo voditi frizeru i onih koje možemo sami održavati. Moramo voditi računa o našem stambenom prostoru. Doga ne ide u mali stan, a jazavčar u višekatnicu bez lifta. Lovački pas u stanu može jedino nas loviti.

Mačke trebamo birati po karakteru, a ne po izgledu. One se maze i igraju dok im ne dosadi, a reakcije su nepredvidive. Ima ih kratkodlakih i dugodlakih. Dugodlakim je potreban povremeni frizerski tretman. Mačka i ukućani moraju biti u stalnoj harmoniji.

I psi i mačke moraju imati red. Za hranu. Za šetnju. Za fiziološke potrebe. Mora se znati gdje spavaju! Vrlo su pametni i brzo shvate da je mekši i topliji gazdin krevet od košare.

Ako ne volimo da nam kućni ljubimci hodaju po stanu možemo se odlučiti za pticu. Njen je dom kavez. To su kanarinci, papige, egzotične ptice. Zajednička osobina im je da prljaju oko sebe hranom i perjem.

Kanarinci su jako živahne ptice. Stalno skakuću s jedne prečke na drugu. Očaravaju nas i bude prekrasnim pjevom. Raznih su boja, izgleda perja i stasa. Ako smo se odlučili za papigu tu možemo izabrati najveću brbljavicu papigu tigricu. Lako se pripitomi, nauči dosta riječi. Svojim vratolomijama uvijek nas iznova razvesele. **Papiga nimfa** s malom ćubom na glavi nije toliko nestašna kao tigrica. Nauči koju riječ, ali zato dobro imitira zvižduk raznih melodija. Pored njih lijepim izgledom i bojom perja oduševit će nas i veće papige kao što su amazonka, kakadu, rozela...

Ako želimo malog kućnog ljubimca a pored toga još i dlakavog i umiljatog možemo si nabaviti hrčka, zamorca i patuljastog kunića. To su glodavci. Ne zauzimaju mnogo prostora. Žive u svojim kavezima. Imaju jako meko krzno. **Hrčak** voli kavez u kome ima mnogo sadržaja: kolut, kućica, ljestve, tuneli... Vrlo je nestašan i aktivan je po noći.

Zamorac je veći, mirniji i jako voli toplinu ljudskog dlana. Različitih su boja i dlake: od glatke, razbarušene do angora.

Patuljasti kunić je mekog krzna i kratkih ušiju. Voli se šetati po stanu. Brzo se pripitomljava i pruža mnogo zabave i veselja.

Mnoge ljude privlači lijep i tih svijet akvarija. Promatranje **riba** smirujuće djeluje u akvariju, ali prije nego uronite u podvodni svijet riba razmislite koliki akvarij želite, s kojim ribama i kojim biljem. Koje ribe idu zajedno i koja je oprema potrebna.

Od životinjica koje žive u vodi veoma su zanimljive i zahvalne **kornjače**. Kod nas su najčešće crvenouhe kornjače. Nisu pretjerano zahtjevne. Zadovoljavajućom opremom i higijenom vode možemo uživati u njihovom rastu godinama.

Postoje i egzotični, neobični kućni ljubimci poput zmije, guštera, kornjače, pauka,...

Prije nego nabavimo **zmiju** za kućnog ljubimca moramo zadovoljiti neke od najosnovnijih uvjeta da bi ona bila zdrava i zadovoljna. Nisu probirljive, dobra su dekoracija u stanu. Kako se hrane jednom tjedno (miševima) dobri su kućni ljubimci za prezaposlene i one koji malo vremena provode u stanu.

Od guštera najzahvalnije su **iguane** ili **zeleni legvani**. Za optimalan život potreban im je lijep terarij sa UV-lampama, grijačem i pregršti voća i povrća.

PRAVA ŽIVOTINJA

Trgovina rijetkim i zaštićenim životinjama posljednjih godina uzela je maha. Nerijetko se te životinje švercaju pa danima putuju u neadekvatnim transporterima nabijene jedna na drugu s malo vode i hrane. Dolaze iscrpljene, ozlijeđene, gladne, a nemali broj na tom dugom iscrpljujućem putovanju i ugine. A zašto? Tko ne bi imao slatkog majmunčića, kraljevskog pitona, kajmana ili pak piranu kao kućnog ljubimca. Ali prije nego ste izdvojili novac za najnoviju atrakciju i ponosno je odnijeli kući, da li ste učinili sve da ta životinja u vašem domu ima sve ono što je imala i u prirodi?

Da li ste se raspitali kod veterinaru o onom najosnovnijem što je potrebno za zdrav život vašeg ljubimca?

Što jede, koliki mu je "dom" potreban, kolika temperatura, vlaga? Ili ste postali sudionici u zločinu kojim se u godini dana u svijetu obrne oko pet milijuna američkih dolara na "crnom" tržištu?

NOVI ČLAN OBITELJI PAS

Nabava psa kao kućnog ljubimca, a time i novog "člana" obitelji je lijep i uzbudljiv događaj koji nikoga ne ostavlja ravnodušnim. Prije toga treba se odlučiti kakvog psa želimo u svom stanu, vrtu ili dvorištu. Važno je izabrati pasminu psa koja će svojim karakterom u najvećoj mjeri odgovarati svim članovima obitelji, jer će narednih deset, petnaest i više godina dijeliti isti, zajednički, životni prostor.

Prilikom izbora pasmine treba odlučiti želite li psa da vam pravi društvo, ili da vam čuva kuću i dvorište. Pas za druženje mora uvijek biti u blizini čovjeka kako bi mogao pružiti svu radost i iskreno prijateljstvo. Pas čuvar vam neće u tolikoj mjeri pružiti sve to, ali osjećaj sigurnosti koji imate u njegovoj prisutnosti bit će više nego dovoljan.

Prilikom smještaja psa u domu treba voditi brigu o njegovoj prirodnoj potrebi za društvom, ali isto tako i njegovoj intimi u trenucima odmora.

Smještaj psa u stanu

Izborom prostora u stanu gdje želite smjestiti svog ljubimca, trebate zadovoljiti osnovni uvjet, a to je potreba psa da iz svoje pozicije u stanu može pratiti sva zbivanja oko sebe i time zadovoljiti svoju znatiželju. To je dio njegovog instinkta koji će ispoljavati u manjoj ili većoj mjeri.

Najbolje mjesto za boravak je nekakav kut u hodniku ili dnevnom boravku iz kojega će pas moći promatrati sva zbivanja oko sebe i paziti da mu što ne "promakne". Važno je izabrati dobro mjesto, jer jedino tako će ga pas i koristiti. Ukoliko vam ne pođe za rukom odabrati mjesto, treba promatrati gdje se životinja rado zadržava. Svakako ne smijete dopustiti da pas izabere dječju, spavaću sobu ili kuhinju, jer bi to štetilo vašim potrebama i znatno otežalo održavanje higijene doma. Pas voli boraviti na balkonu ili terasi određeno vrijeme, jer je time u kontaktu s vanjskim svijetom vizualno, putem mirisa i zvukova. Nije dobro držati ga na balkonu po "kazni", bez njegove volje, jer se to često odrazi na njegovo kasnije ponašanje.

Većem psu je dovoljno staviti nekakvu prostirku načinjenu od starog saga ili jastuk od sintetičkog materijala s presvlakom, koja se može skinuti i prati. Manji psi su zahtjevniji pa žele i nekakvu košaricu koja može biti natkrivena, slično kućici. Psa je potrebno izvesti najmanje dva do tri puta van radi obavljanja nužde, kretanja ili igre, kako bi se zadovoljan i pomalo umoran vratio na svoj ležaj, a ostatak dana proveo mirno. Manje pasmine se mogu naviknuti da te potrebe obavljaju u stanu, u specijalnom prostoru u obliku sandučića s pijeskom ili piljevinom koji možete postaviti na balkonu ili u blizini kupaonice.

Posudice za hranu i vodu treba staviti u jedan mirniji kutak, jer psi ne vole da ih se uznemirava dok se hrane. U protivnom će uzeti zalogaj i otići na vaš skupocjeni sag ili trosjed i tamo uživati u njemu.

Smještaj psa u vrtu ili dvorištu

Da biste psa smjestili u vrt ili dvorište potrebno je osigurati prostor visokom ogradom kako je ne bi mogao preskočiti i samovoljno se kretati po susjedstvu. Ukoliko dijelite vrt ili dvorište s više stanara, poželjno je usuglasiti se da li žele psa u svojoj blizini kako biste izbjegli neugodne situacije, jer postoje ljudi koji ih se plaše ili ih ne vole.

Gornji rub ograđenog prostora ne smije biti od bodljikave žice ni oštar kako ne bi došlo do težih povreda psa. Potrebno je na gornji rub nadograditi pojas žičane mreže, blago nagnut prema unutrašnjosti dvorišta. Ograda mora biti podzidana, kako se ne bi kopajući podvlačio ispod nje. Ako je pas malo agresivniji prema nepoznatim osobama onda to treba i naznačiti upozorenjem na ulaznim vratima dvorišta ili vrta.

Pas može biti slobodan u ograđenom dijelu vrta, u "boxu". Tu treba postaviti i kućicu. Odabirom lokacije treba voditi računa o utjecaju okoline, blizini ulične ograde, smjeru sjevernog vjetra, po mogućnosti kućicu smjestiti ispod krošnje drveta kako bi pas bio zaštićen od nepovoljnih atmosferskih utjecaja.

Posude za vodu i hranu treba postaviti uz kućicu. Vodu češće mijenjati, a posudu za hranu treba ukloniti nakon svakog hranjenja kako se ne bi skupljali glodavci i ptice.

Kućica za psa

Drvo kao građevni materijal je najpogodnije za gradnju kućice. To je dobar izolacijski materijal, a nedostatak mu je što u svojim pukotinama pruža utočište raznim nametnicima i mikroorganizmima koji se hrane organskom tvari. Dimenzije kućice treba prilagoditi veličini psa. Nije dobro da je prevelika, jer pas po zimi neće moći svojim tijelom održavati temperaturu. Ako mu je premala, onda će ga sputavati i on će je izbjegavati.

Vrata moraju biti negdje sa strane radi zaštite od vjetra, a po zimi prekrivena komadićem saga. Kućicu treba postaviti tako da pas iz nje može promatrati sva zbivanja u okolini, jer će u protivnom vaš trud biti uzalud, pas će biti radije vani.

Stvorite Vašem kućnom ljubimcu dobre uvjete smještaja i zadobijte njegovo povjerenje, a on će Vam uzvratiti s mnogo lijepih trenutaka u Vašem stanu, vrtu ili dvorištu.

Deset molbi jednog psa

Zaželjeli ste psa. Raznježili ste se kad ste ga prvi put vidjeli. Odabrali ste mu najljepše ime, razmazili ste ga, tepali mu, svima ga pokazivali, bili ste ponosni na njega, a onda ste ga s vramenom zaboravili ili vam je višak!

A on? I dalje vas slijedi u stopu, mami vas na igru, brani po cijenu vlastitog života ako bi vas netko napao. Raduje vam se nakon svakog vašeg povratka kući... Da vam može reći što mu treba i koliko malo mu treba pa bio on mlad, star, velik, mlad, duge ili kratke dlake, plemenitog roda ili pak plod pseće ulične ljubavi sigurno bi ih sazeo u deset molbi:

1. Moj pseći život traje od deset do petnaest godina i sjeti se svaki put toga kad me predugo ostavljaš samog.
2. Daj mi malo vremena da shvatim što ti od mene tražiš.
3. Imaj povjerenja u mene. Ja živim od toga.
4. Nemoj se nikada previše ljutiti na mene i nemoj me zatvarati za kaznu. Ti imaš posao, rasonodu, prijatelje. A ja? Ja imam samo tebe!!!
5. Pričaj ponekad sa mnom. Iako te baš sve ne razumijem, poznajem boju tvog glasa kad si tužan, ljut ili veseo.
6. Kako god da se sa mnom postupa ja to nikad ne zaboravljam.
7. Kad me tučeš, razmisli samo da moje čeljusti s lakoćom mogu zdobiti tvoju ruku. Ali ja to nikad, nikad ne bi učinio bez obzira na sve batine.
8. Ako se katkad odazovem nevoljko, lijeno ili tvrdoglavo - razmisli muči li me možda loša hrana, sunce od kojeg me nisi zaštitio ili moje srce koje nije kao nekada.
9. Molim te, brini se za mene i kad ostarim, jer i ti ćeš jednog dana biti star.
10. Prođi svaki teški trenutak sa mnom. Nemoj reći "Ja to ne mogu gledati" ili "Nek se dogodi u mojoj odsutnosti". Ne zaboravi, s tobom zajedno sve je lakše pa i umrijeti...

NOVI
ČLAN
OBITELJI
MAČKA

Zbog svoje samostalnosti, temperamenta i umiljatosti postale su omiljene ljudima diljem svijeta. Tijekom vremena ljudi su selektirali veliki broj različitih pasmina shodno svojim željama, a u našim krajevima najraširenija je domaća europska mačka.

Kod nabave novoga ljubimca optimalno bi bilo uzeti mače u dobi od 2 do 3 mjeseca kada nije više ovisno o majci i lako se adaptira na novu sredinu. Prije udomljavanja preporuča se mlade mačke dovesti veterinaru radi općeg zdravstvenog pregleda, čišćenja od nametnika koje često imaju već u leglu, a to je naročito izraženo kod ulične populacije, te otkrivanja mogućih osobitosti mačke. Mačka je vrlo čista životinja te je dovoljno novonabavljenom mačetu 2 do 3 puta pokazati kutiju s pijeskom namijenjenu obavljanju nužde kako bi se ono na nju naviknulo.

Odrasli mužjaci često obilježavaju svoj teritorij što se uspješno rješava kastracijom. Ukoliko vlasnik ne želi da njegova mačka ima potomstvo, to se može riješiti kontracepcijom (hormonima) ili sterilizacijom.

Mačke su mesožderi te je stoga potrebno tome prilagoditi i prehranu. U početku je dovoljno dati gotovu suhu ili konzerviranu mačju hranu iz trgovine za kućne ljubimce. Radi normalne probave potrebno ih je hraniti hranom bogatom vlaknima što one upotpunjavaju s takozvanom "mačjom hranom" koju pronalaze vani za vrijeme šetnje ili u zdjelici.

Od potrebne opreme tu je već spomenuta kutija s pijeskom, košarica s posteljnom, posudica za vodu i hranu te za dugodlake mačke češalj i četka za održavanje krzna. Nevolja je što mačke vole oštriti nokte na omiljenom komadu namještaja. To se može spriječiti kupovinom "grebalice" ili komadom drveta koji će služiti za skidanje starih naslaga s noktiju.

Suživot mačke i ljudi nije zatomio njihove lovačke instinkte te valja znati da i u našoj kućnoj mački čuči lovac kao i u lava ili tigra. Ljudi se nemalo iznenade kad vide da njihov ljubimac i pored obilnog i kvalitetnog obroka ipak lovi sitne glodavce i ptičice. To je zbog same lovačke biti mačke i ne treba nas iznenaditi.

Kao i sva živa bića i mačke su podložne infekcijama virusa i drugih mikroorganizama koji mogu izazvati velike zdravstvene probleme. Stoga su redovita preventivna cijepljenja dobrodošla zaštita za zdravlje vašeg ljubimca.

Uz dobru skrb, prehranu i redovitu zdravstvenu kontrolu možete u društvu Vašega ljubimca uživati dugi niz godina.

NOVI ČLAN OBITELJI PTICA

Ptice koje se najčešće drže kao kućni ljubimci su **papige tigrice, nimfe, ružogrlje papige, are, kakadui, amazonke**, zatim **kanarinci**, pa **egzotične ptice - australska zeba, rižarica** te **ptice pjevice - češljugar, zimovka... i golub**.

Osnovna hrana za ptice su žitarice. Osim zrnate hrane za normalan rast, razvoj i razmnožavanje potrebni su vitamini, minerali i aminokiseline. Potrebni vitamini su: vitamin A - za rast, vitamin D - antirahitični vitamin, vitamin E - za plodnost, vitamin C - ptice ga same sintetiziraju, te vitamin K, B-kompleks.

Za pravilnu probavu i rast potrebni su i minerali. To je mješavina pijeska, sipine kosti i ljuske jajeta, koji moraju biti ptici uvijek na raspolaganju u posebnim posudama. Ako ptice slobodno lete po stanu treba paziti da ne jedu biljke jer neke imaju za njih otrovne tvari.

Kako pticu, tako i kavez treba pomno izabrati. Veličina kaveza treba biti prilagođena veličini ptice i napravljena od čvrstog materijala koji se lako čisti i dezinficira. Prečke unutar kaveza trebaju biti različite debljine da bi ptice vježbale prste. Posude s vodom i hranom treba smjestiti tako da u njima ne može dospjeti ptičji izmet. Također je potrebna i kadica za kupanje.

Ptice su društvena bića i zato treba izabrati prostoriju u kojoj će biti u vašoj blizini. Ne preporuča se premještanje s mjesta na mjesto jer to kod ptica izaziva stres. Kavez je najbolje staviti na za to određenu policu najmanje 1,5 m od poda u kutu gdje nema propuha, a da ima dosta svjetlosti. Ne smije biti izravno na suncu jer dolazi do naglog povišenja temperature. Najoptimalnija je sobna temperatura od 18-24 stupnja, ali ne blizu grijaćih tijela. U prostorijama s optimalnom temperaturom perje je prilegnuto uz tijelo, a ako je temperatura niska onda je podignuto i nakostriješeno.

Kuhinja nije prikladna prostorija, a duhanski dim može dovesti do trovanja. Ako ljeti iznosite pticu van, na balkon ili verandu, ona mora biti na zaklonjenom mjestu od vjetrova i sunca. Ako je puštate iz kaveza treba voditi računa da se u sobi ne ozlijedi.

Higijena

Kavez je potrebno redovito čistiti i dezinficirati. Mnogi misle da je dovoljno samo pranje vodom. Međutim, u prevenciji zoonoza i sprečavanju drugih zaraznih bolesti dezinfekcija ima presudnu ulogu. Kavez je potrebno čistiti gotovo svakodnevno.

Ukoliko svom pernatom kućnom ljubimcu pružite odgovarajući smještaj, njegu i hranu, možete biti sigurni da će vam on to vratiti svojim pjevom, pričom ili pak vragolijama u kavezu.

Pored uobičajenih kućnih ljubimaca vrlo lako se pripitome i životinjice na koje naiđemo u šetnji kroz šumu. To su obično ptičice, vjeverice, sove, jež. Sažalimo se na ta mala stvorenja, uzmemo ih i tek kad dođemo doma shvatimo da ne znamo što sa njima. Što jedu? Kako se drže?

Lastavice su male ljupke ptičice koje nas svaki put razvesele svojim dolaskom. Širokih su prsa, kratkog vrata i plosnate glave. Rasprostranjene su po svim kontinentima i svim visinskim pojasevima. Hrane se svim vrstama kukaca, muhama i komarcima. U svibnju ženka snese 4-6 jaja. Nakon 15 dana će se iz njih izleći mladi ptici koje hrane oba roditelja.

Kada naiđu na lastavice ispale iz gnijezda ljudi ulažu veliki trud, napor i volju da spase mlade ptice. Problem se pojavljuje njihovim povratkom u prirodu. Već naučeni da im je hrana servirana, da ih štitimo i da im ne prijeti nikakva opasnost postaju ubrzo plijenom grabežljivih sokolova.

No bez obzira na vašu odluku da ih ili zadržite ili pustite prije njihove selidbe vi ste učinili dobro djelo i spasili im život. Na njima je da se što bolje snađu i iskoriste drugu životnu šansu.

Gavran nastanjuje šume, oranice, livade i prigradska područja. Vrlo se lako pripitome. Ako nađemo malog gavrana nakon kratkog perioda privikavanja postaje vjerna ptica. A na njegovoj inteligenciji i pameti mu mogu pozavidjeti mnoge ptice i druge životinje. Može se dresirati poput psa da napada druge životinje i čovjeka. Izvodi svakakve vragolije i stalno izmišlja nešto novo. Što su stariji to su pametniji, iako ih čovjek ne cijeni baš previše. Jedina mana im je što rado krađu i ukradene stvari sakriju. S psima sklapaju nevjerojatno prijateljstvo - traže im buhe, češkaju ih kljunom i imitiraju njihov lavež. Mogu naučiti govoriti, imitirati smijeh čovjeka, gugutati poput goluba. Jedu gotovo sve plodove, zrnje, kukce, puževe, miševe, zečeve.

Sove se ističu svojom specifičnom građom tijela na kome mišića ima jako malo. Imaju nerazmijerno veliku glavu sa vrlo krupnim okruglim očima okruženim pernatim vijencem. Krila su široka i dugačka, a rep kratak. Kljun je snažan i okrenut prema dolje. Noge su obrasle perjem i kratke.

Sova ima oko 134 vrste. Stanovnici su cijelog svijeta. Žive u šumama, stepama, pustinjama, planinama i gradovima. Noćne su životinje, a po danu nepomično sjede i drijemaju. Njihov izvanredno oštar vid, fin sluh i meko perje omogućuju im lov po noći. Nečujno leti i čuje i najtiše šumove na tlu. Love zečeve,

NOVI
ČLAN
OBITELJI
PATULJASTI
KUNIĆ

kuniće, tetrijebe, golube, gavrane. Ne boje se ni bodljikavog ježa, ali su im glavno jelo miševi i štakori.

Ukoliko želimo sovu kućnog ljubimca ne smijemo poremetiti njihov prirodni način života, a to je da danju uglavnom spavaju, a čim padne noć postaju aktivne!

Patuljasti kunić je mala, mirna i skromna životinja. Omiljena je među djecom jer dopušta da je djeca miluju i ne moramo se bojati da će ugristi. Dijete ga može povesti u šetnju na uzici ili bez nje, jer nema bojazni da će pobjeći kao hrčak ili zamorac. Ne zauzima mnogo prostora u stanu. Samoću podnosi dosta dobro. Ima ih raznih - od albino s crvenim očima, bijelih s plavim očima, žuto-smeđih, dugodlakih ili kratkodlakih.

Kad kupujemo kunića, kupuje se mladunče od 2-4-mjeseca, tada se najlakše navikne na novu okolinu. Vrlo su čiste životinje i brzo se naviknu na red.

Kunićarnik mora biti prostran, s mjestom za hranu, "wc", držačem sijena i pojilicom. Obavezan predmet u kavezu je i drvo koje je potrebno da bi na njemu trošili zube. Zubi kod glodavaca rastu cijelog života. Za tri mjeseca narastu i do 2 centimetra. Kunića moramo pustiti van kaveza jer mora istrošiti višak energije. Tada moramo voditi računa da su kablovi u kući zaštićeni u koliko ne želimo da dođe do prekida TV-programa ili pak do kratkog spoja. Ako je kunić u stanu, onda mora biti stalno u stanu, tek s povremenim šetnjama. Nagle promjene temperature mu štete.

Kada kupite kunića, dobro ga je odmah odnijeti veterinaru na pregled izmeta, zubića i ušiju. Postoji bolest, kokcidioza, koja se javlja kod mladih kunića, i ako se na vrijeme ne dijagnosticira i ne liječi, kunić ugiba.

Kunići jedu suhu i svježju hranu. Od suhe tu je mješavina sjemenja i briketa u kojima kunić dobije sve potrebne tvari. To je mješavina zobi, kukuruza, pšenice, suncokreta, suhog voća i povrća. Od svježje hrane jedu mrkvu, radić, špinat, travu, kamilicu, tratinčice, maslačak, koprivu, jabuku itd. Svježju djetelinu im ne smijemo davati, jer ih napuhuje, a corn flex i grožđice ih debljaju. Sva svježja hrana mora biti dobro oprana, posušena i ne smije biti iz frižidera.

Kad je kunić u fazi mijenjanja dlake, onda im moramo davati minerale, a u ostalom periodu im dajemo vitamine. Vitamine i minerale dajemo s vodom ili pak kao posebne ukusne bombončice. Moramo

održavati higijenu dlake. Redovito ih moramo četkati, a ponekad i okupati. Obavezno im moramo rezati nokte!

Kunić traži malo pažnje, a pruža puno veselja!

NOVI ČLAN OBITELJI ZAMORAC

Domovina mu je Južna Amerika. Žive i na 4200 m nadmorske visine, u stepama, močvarama i stjenovitim predjelima gdje ima travnjaka. Slobodni u prirodi, žive u manjim krdima. Nekad korišteni za laboratorijska ispitivanja, danas su sve više kućni ljubimci.

Zamorci su dugi od 26-36cm. Mužjaci su teški od 1000-1800 g, a ženke od 700-1000 g. Međusobno se sporazumijevaju akustički. Parovi vjerno žive skupa. Ženka dva do tri puta godišnje okoti dva do pet mladunčadi.

Postoje zamorci raznih boja i dlakavosti. Dijelimo ih na kratkodlake i dugodlake.

Kratkodlake pasmine

Aguti - zamorac najviše sličan svom pretku. Ime je dobio po južnoameričkom glodavcu Agutu. Pojavljuje se kao zlatni (crveno-smeđe boje), srebrni (bjeloasto sivi) i divlji (sivo-smeđi) agut.

Jednobojni zamorci se javljaju u sedam boja. To su: crni, čokoladni, crveni, ljubičasti, svijetlo žuti, prljavo bijeli i bijeli. To su tjelesno najveći zamorci.

Albino su lijepi snježno-bijeli zamorci s crvenim očima. Na nosu, nogama i ušima imaju tamnije dlake. Albinu je sličan himalajski zamorac koji ima crne, a ne crvene oči i najviše se upotrebljava u laboratoriju.

Holandski zamorac na bijeloj podlozi ima oštro ograničene tamnije dlake (crne, čokoladne, crvene, smeđe). Obojeni su im lice, uši, prednje i zadnje noge i zadnji dio tijela. Dobio je ime po holandskom kuniću.

Engleski zamorac je najčešće trobojan tj. bijele, crne ili crvene dlake koja je ravnomjerno raspoređena na obje strane tijela.

Zamorcima koji su dobili ime po kornjači, karakteristično je to što su im kvadrati bijele, crne i crvene boje ravnomjerno raspoređeni po tijelu.

Dugodlake pasmine

Rozetasti zamoraci se mogu nazvati i zamršeni. Dlaka im je jako duga, gruba i po tijelu uvijena. Također su raznih boja.

Angora su najljepši zamorci. Oni zahtijevaju i najviše njege. Ima ih jednobojnih i višebojnih. S obzirom na obraslost dlakom dijelimo ih na:

- peruanskog svilenog zamorca koji na tijelu ima dlaku dugu i do 15 cm, a glava je prekrivena kratkom dlakom,
- peruanskog zamorca, koji je po cijelom tijelu obrastao dugom dlakom jednake dužine.

Kod angora zamoraca je bitno da je dlaka što duža. To zahtijeva higijenu na visokoj razini sa stalnim češljanjem i kupanjem, ali bez uporabe bilo kakvih šampona, jer su oni skloni alergijskim reakcijama.

To su mirne, nježne i ljupke životinje, koje vole toplinu ljudskog dlana. Uz brižnu njegu i pravilnu hranidbu zamorac živi od 5-8 godina. Vrlo su inteligentne životinje s kojima čovjek može komunicirati.

Najčešći zdravstveni problemi kod zamoraca su izazvani greškom u hrani, higijeni i načinu držanja.

Zamorac zahtijeva nešto veći **kavez** nego hrčak. U kavezu mora imati kućicu u koju se može sakriti. Ukoliko imamo kuću s vrtom, možemo ga ljeti iznijeti van na sjenovito mjesto ili pak pustiti da trčkara po travici.

Zamorcu je dnevno potrebno oko 10-20 g tvrde i 40-70 g sočne hrane. Hrana mora sadržavati 15% sirovih vlakana i 18% proteina. Od sočne hrane smije jesti travu, maslačak, tratinčice itd. Od povrća tu je salata, repa, kupus, mrkva, korabica, špinat, celer, rajčica, krastavac, zeleno žito itd. Od voća voli jabuku i krušku. Od tvrde hrane je najbolja mješavina žitarica: kukuruz, ječam, zob, pšenica i kuhana riža.

Sijeno treba jesti svaki dan jer je ono potrebno za normalnu probavu. Ukoliko nemaju dovoljno sijena, onda jedu dlaku s vlastitog tijela ili partnerovog, što dovodi do probavnih poremećaja. Također im je potrebno davati vitaminsko-mineralne kapi kroz vodu. Ukoliko u hrani nema vitamina B-kompleks,

može se dogoditi da jedu vlastiti izmet, jer vitamin B-kompleks sintetiziraju bakterije u crijevu. Sve voće i povrće koje im dajemo svježije moramo dobro oprati, posušiti jer mnogi pesticidi i insekticidi koji se danas upotrebljavaju mogu dovesti do postepenog trovanja.

Hrana mora biti kvalitetna i besprijekorna. Osim hrane, na raspolaganju im mora biti i dovoljna količina vode. Uz besprijekornu njegu i hranu, vaš zamorac može poživjeti četiri do osam godina.

NOVI ČLAN OBITELJI HRČAK

Hrčak je mala životinja koja naraste do 20 cm. Težak je oko 130 grama. Ženka je veća od mužjaka. U prirodi se razmnožavaju samo dok je toplo, u kući ako su u grijanim prostorijama i tijekom cijele godine. Mladi su bez dlake i s majkom su do 3 tjedna. Tad su sposobni za samostalan život. Sa 8 tjedana su spolno zreli. Tijelo je zbijeno, vrat debeo, oči krupne. Kratke noge, stopala i prsti su nježni, a kandže kratke. Zubalo se sastoji od 16 zuba, dva para sjekutića i po tri kutnjaka sa svake strane. Prosječan vijek života je od dvije do tri godine.

Vrlo su plahe i borbene životinje. Ukoliko ih nešto prestraši, propinju se na zadnje noge i zauzimaju borbeni stav. Prednje noge su ispružene i bulje u protivnika, a brane se tako što se bacaju na njega i služe se zubima.

Higijena im je na visini. Nemaju nikakvog mirisa. Čisti se tako da uvijek počinje od glave. Prednje noge položi na uši i onda ih povlači prema naprijed sve da njuškice kao da se umiva. Unutar gajbice "wc" mu je uvijek dalje od hrane.

S obzirom na sve ovo kavez za hrčka mora biti prostran i ispunjen mnogim sadržajima ukoliko želimo uživati u vragolijama našeg minijaturnog kućnog ljubimca.

Najbolji kavez za hrčka mora biti prostran, svijetao i zračan te napravljen od materijala koji se lako čisti. Pored osnovnih stvari potrebno mu je obezbijediti dodatne stvari za zabavu. Ne zaboravite da je hrčak vrlo nestašna životinjica i da je stalno u pokretu. Satima možemo gledati njegove vragolije. Dodatna oprema su dugi tuneli, ukoliko u kavezu ima mjesta, škalice po kojima se penju i kolut. Kod nabavke koluta moramo voditi računa da prečke ne budu previše razmaknute i da ne budu proštre. Uslijed brzog trčanja mogu ozljediti noge i trbuh.

NOVI
ČLAN
O BITELU
V ŠEVERICA

Ukoliko želimo da naš mali nestaško ponekad protegne noge po stanu, moramo biti na oprezu. To su vrlo hitre i nestašne životinje. Vole se zavlčiti iza ormara, ispod kauča. Zanimaju ih svi kablovi, pa pošto imaju jako oštre zubiće i ukoliko ne želimo kratki spoj, moramo sve kablove sakriti. Pazite gdje stajete, kako zatvarate vrata, gdje sjedate. Svaki naš nepromišljen pokret može završiti pogubno za njega.

Kavez mora biti smješten na povišenom mjestu. Nikako na podu ili propuhu. Izravno sunce im smeta kao i variranje temperature u prostoriji.

Ukoliko želimo bolje poznanstvo s našim hrčkom i steći njegovo povjerenje, moramo paziti na naše pokrete. Ne vole nagle kretnje i galamu. Kad prilazimo rukom svaki naš nagli pokret može završiti pogubno za nas. Osjetiti ćemo samo bolan i jak ugriz. Polako prilazimo da nas vidi i ponjuška, i tad ga možemo lagano uzeti u ruku. Naš stisak mora biti odmjeren da ga ne ozlijedimo ili pak da nam se ne izmigolji iz ruke.

Pored uobičajenih postoje i neuobičajeni ljubimci, koje susrećemo u šumi.

Šumski nestaško je **vjeverica**. Ona je vrlo mirna i umiljata životinjica. U mladosti je jako živahna, vesela i potpuno bezopasna. Rado se miluje i gladi. Također prepoznaje boju glasa vlasnika, lako uči, tako da je možete naučiti da vam dođe kad je pozovete. Međutim, kad ostare onda su svojeglave i zlovoljne. Moramo biti oprezni da nas ne ugrize ili pak ne pobjegne.

Na balkonu ili dvorištu možete joj sagraditi voajeru od žice sa krovom. Unutra se stavi grana ili malo stabalce sa granama jer se voli verati. Također joj moramo staviti i kućicu u koju će ona staviti sijeno za izležavanje i sakriti hranu za "teške zimske dane". Mora imati i mineralni kamen na kome će brusiti zubiće. Ako joj sve to priuštimo ona će nam dati toliko ljepih nezaboravnih trenutaka jer njenim vragolijama nikad kraja.

Pravi je mali metereolog. Ako je jako vruće zavuče se u svoje meko gnijezdo, ljenčari i spava. Vidimo je samo ujutro i uveče. Također je nema kad je sparno pred pljusak, oluju ili snježnu mećavu. Hladna i kišna jesen je pogubna za nju. Nema dobro pamćenje pa stoga na većinu zalih koje priprema za zimu i zaboravi.

NOVI ČLAN OBITELJI JE Ž

U šumi često u proljeće susrećemo ježa (sisavac - kukcojed) koji nam može postati kućni prijatelj i ljubimac.

Zbog svoje veličine, neugodnog mirisa i stalne želje za lutanjem ježa ne možemo držati u gajbi u stanu. Ali mu zato možemo osigurati izvanredne uvjete u ograđenom vrtu. Dobar je hodač, ali skakanju i preskakanju nije vješt. Ako vrt nije baš njegovan i ima dosta grmlja dom će si naći sam. Ali ako je vrt njegovan onda mu se mora sagraditi kućica koja će imati dvije prostorije. Jedna je predsoblje, a druga soba. Krov ne smije prokišnjavati i kućica mora biti u sjeni. Kad prihvati kuću, u njoj ga što manje uznemiravajte.

Jelovnik mu se sastoji od zmija, puževa, gujavica, a ako u vrtu ne koristite insekticide onda će si hranu naći sam. Za piti mu ponudite vodu i mlijeko. Bez hrane može izdržati nekoliko dana. Zimi spava zimski san umotan u veliko klupko sijena.

EGZOTIČNI KUĆNI LJUBIMCI

Za Azijce one su predstavljale simbol duge i sretne starosti. U Kineskoj mitologiji je simbol čvrstoće. U bajkama je opisana kao spretna i snalažljiva životinja. A u Indiji su pak vjerovali da je nosila cijeli svijet.

Razlikuju se vodene i kopnene kornjače.

KORNJAČA

Crvenouha vodena kornjača

Kako u trgovini izabrati zdravu kornjaču? Stanemo pred akvarij i promatramo ta mala živahna stvorenja koja plivaju na sve strane. Gledamo ponašanje, izgled, veličinu. Zdrave kornjače lako i brzo plivaju, rone i brzo se sklanjaju kad osjete opasnost. Zdrava kornjača ima neoštećen oklop. Ako je oklop mekan, to je znak rahitisa. Mora imati otvorene oči s bistrim pogledom. Mlade crvenouhe kornjače imaju leđni oklop u obliku krova zelene boje. Odozdo je žut sa crnim koncentričnim krugovima. Ženke su veće od mužjaka. U prvih nekoliko tjedana mlade kornjače rastu samo u širinu, a kasnije u dužinu.

U prvoj godini života narastu do 3 cm. Kad dostignu spolnu zrelost, tada im se rast usporava. Mužjaci su spolno zreli kad narastu oko 10 cm, a ženke oko 16 cm.

Život u akvariju. Potreban je poveći terarij. Voda ne smije biti dublja od dužine životinje tako da se ona zadnjim nožicama oslanja na dno kada uzima zrak. U jednom dijelu mora imati suhu površinu. To može biti drvo, pluto, kamen, učvršćeni tako da mu to ne "bježi", kad se naš mali ljubimac penje. Temperatura vode se kreće od 16-37 stupnjeva, a najviše im odgovara 25 stupnjeva. Za normalan rast, razvoj i život su im prijeko potrebne sunčeve zrake.

Vodu treba redovito mijenjati jer se zagadi ostacima hrane i izmetom. Ljeti je mijenjamo svaki dan, a zimi jednom u par tjedana. Voda se ne smije pročišćavati nikakvim kemijskim sredstvima. Pravilno držanje kornjače je s palcem i kažiprstom sa strane oklopa.

Što jedu? Jelovnik naših kornjača treba biti raznovrstan. Od žive hrane možemo im dati pužice, kišne gujavice, larve muha, muhe, sjeckano meso (teleće ili pileće), pileće srce, jetru, a pored toga jedu i suhu hranu za kornjače. Odrasle kornjače moraju jesti i biljnu hranu. To je djetelina, salata, špinat, rajčicu, trešnje, banane, jabuke, kruške, itd.

Koliko jedu? To ovisi o veličini kornjače. Hranimo ih dva puta na dan onoliko koliko mogu pojesti za par minuta. Dva puta u tjednu bilo bi dobro staviti ih na dijetu, jer se neke kornjače toliko ugoje da im se salo prelijeva preko oklopa.

Prezimljavanje je vrlo važan period u životu kornjače. Dobro uhranjene i zdrave kornjače velike oko 10 cm "padnu u zimski san", koji nastupa kada vanjska temperatura padne ispod 18 stupnjeva. Tada je preselimo u posudu za prezimljavanje s onoliko vode koliko je potrebno da se prekrije. Akvarij stavimo u prostoriju gdje je temperatura od 4-7 stupnjeva, koju povremeno kontroliram. Ukoliko u toku zime naglo otopli i kornjača se probudi, stavimo je na sobnu temperaturu, vratimo u njen terarij i počnemo hraniti u manjim količinama da joj ne opteretimo probavu.

Najčešće bolesti akvarijskih kornjača

Akvarijumske kornjače ne boje se čovjeka i lako se privikavaju. Od čovjeka ne traže mnogo, malo njege, prostora, hrane i ljubavi.

1. Jedna od najčešćih bolesti je upala očiju (konjunktivitis). Dolazi do taloženja žućkastih naslaga i do otoka i potpunog zatvaranja očnih kapaka. Javlja se zbog neodgovarajuće hrane manjkave vitaminima te prljave i zagađene vode;
2. gljivična oboljenja;
3. proljev;
4. bolesti dišnog sustava;
5. razne ozljede, ogrebotine i povrede mekih tkiva i samog oklopa mogu nastati ukoliko u terariju imate oštre predmete kao npr. kamenje ili drvo;
6. razmekšavanje oklopa uzrokovano deficitom D vitamina.

Većinu bolesti možete spriječiti odgovarajućom njegovom, raznovrsnom hranom, dovoljnim prostorom za kretanje, sunčevim i umjetnim izvorom topline, redovitim mijenjanjem vode i pravovremenim odlaskom veterinaru.

To su predivne životinjice koje od nas zahtijevaju malo ljubavi i pažnje, a mi ćemo godinama imati lijepog i mirnog kućnog ljubimca.

Kopnene kornjače

Predstavnik europske kopnene kornjače je čančara. Ženke su veće od mužjaka. Glavna hrana čančara je trava, zeljaste biljke, plodovi, lišće, a jedu i kukce, puževe i crve.

Kornjače ulaze u san u desetom ili jedanaestom mjesecu, zakopavaju se i bude se u proljeće. Tada počinje razmnožavanje. Ženke snesu jaja, zakopavaju i zatrpavaju u rupu. U periodu od nekoliko mjeseci iz rupe počinju izlaziti male kornjačice. Najveći neprijatelj kornjačama je stoljećima čovjek. Moreplovci 16, 17. i 18. stoljeća kao glavni izvor hrane koristili su kornjače.

Zbog stoljetnog istrebljenja došlo je do odumiranja pojedinih vrsta. Europska čančara zaštićena je vrsta, stoga je treba čuvati i negovati.

EGZOTIČNI KUĆNI LJUBIMCI

IGUANA

Legvana tj. **iguana**, a među njima najpoznatija vrsta **zeleni legvan** ili Iguana iguana, živi u sjevernom Brazilu, u zemljama Meksičkog zaljeva i oko njega i u toplim dijelovima Sjeverne Amerike. Žive na drveću u gustim neprohodnim vlažnim šumama uz obale rijeka.

Iguana ima izduženo i postrance spljošteno tijelo. Glava je četvrtasta, a vrat kratak. Noge su snažne s dugim prstima. Rep je vrlo dug, spljošten i prekriven tamnosivim vretenastim ljuskama. Na vratu imaju ovješenu vrećicu s bodljikavim češljem na prednjem dijelu. Na leđima je leđni češalj koji se proteže od zatiljka do vrha repa. Cijelom dužinom repa protežu se kralješci koji se dijele na aktivne i pasivne. Ta dioba ima praktičnu primjenu, jer ukoliko dođe do pucanja repa na aktivnom dijelu kralješka, onda će rep ponovo izrasti, a ako je lom na pasivnom dijelu onda se rep ne obnavlja. Tijelo je sa strane obloženo ušiljenim bodljama. Glava je pokrivena grbavim pločama sa šiljcima. U vilici su zubi, a karakteristični su sa svake strane udvostručenim redom malih zuba, čiji broj varira ovisno o starosti. Iguana naraste do 2,2 m, od čega je rep dug oko 1,5 m.

Koža joj je zelena poput lista, a ponekad pod stresom ili nedovoljnim svjetlom prelazi u tamnozeleno, smeđu, sivu. To znači da imaju sposobnost promjene boje. Donja strana tijela i noge su prugaste. Rep je ovijen s nekoliko jasno ograničenih širokih pruga.

Ukoliko želimo iguanu za kućnog ljubimca, moramo joj osigurati optimalne uvijete držanja, hranidbe i njege.

Terarij mora biti velik i prostran, smješten na svijetlom i sunčanom mjestu u sobi. Na dnu je pijesak i kamenčići. Unutra je potrebno staviti drvo jer se one vole penjati. Također ih možemo tako pripitomiti i nabaviti veliko drvo i puštati van da se penju po njemu. Onda će u tome jako uživati. Sastavni dio tererija je grijač koji će iguani stalno osiguravati temperaturu od 27 stupnjeva, kao i lampa s UV-zracima bez čega ona ne bi mogla živjeti.

Njega - unutar terarija stavljamo i kadicu s vodom, jer se vole kupati, a to joj je potrebno za normalan rast, razvoj i presvlačenje.

Hrana - iguane su biljojedi i oko 95% hrane što pojedu je povrće i voće. Od povrća najviše vole radić, tikvice, mahune... Od voća jabuku, krušku, tropsko voće... Od cvjetova cvijet hibiskusa, maslačka... Kelj im ne smijemo davati, jer oštećuje jetru i dovodi do uginuća. Isto tako karfiol, jer ih napuhuje i dovodi do proljeva. Za njih nije slatka hrana.

Dajemo im gotovu hranu od uravnotežene količine minerala i kalcija, a to su suhi mali račići, sitne školjke, ličinke muha i mravljih jajašca. U toku presvlačenja i naglih promjena vremena potrebno im je davati mineralno-vitaminske kapi.

Iguane su mirne i mazne životinje i lijepa su "dekoracija" u domu. S njima moramo postupati mirno, bez nervoze, a ukoliko su nervozne najbolje ih je ostaviti na miru u svom "domu" i ne vaditi ih van. Dovoljno je da osjete da smo u njihovoj blizini.

Da Vam se ne bi dogodilo da vaš ljubimac ostane bez repa, nemojte ga hvatati i držati za vrh repa već za cijelo tijelo!

EGZOTIČNI KUĆNI LJUBIMCI ZMIJA

Prije nego nabavimo zmiju za kućnog ljubimca moramo zadovoljiti neke od najosnovnijih uvjeta da bi ona bila zdrava i zadovoljna. Najviše se griješi u vezi s prehranom.

Uzimanje preobilnog obroka dovodi do sindroma masne jetre, arteroskleroze i kalcifikacije bubrega, a premalo hrane dovodi do podhranjenosti, bolesti kostiju i uginuća. Nisu probirljive, jedu jednom tjedno i to najčešće miševe. Osim hrane zmijama treba i svježa voda. Mikroklimatski uvjeti u terariju moraju biti što sličniji onima od kud potiče životinja. Također je važna i higijena terarija kao i veličina.

Najčešće vrste zmija kućnih ljubimaca su: **kraljevski piton, kukuruzna zmija, boa-konstruktor, afrička kućna zmija.**

**BOLESTI
KUĆNIH
LJUBIMACA
KOJE
UGROŽAVAJU
ČOVJEKA**

Bolesti koje prenose ptice

Jedina bolest koja se sa ptica može prenijeti na ljude je **klamidioza**. To je vrlo kontagiozna, akutna bolest ukrasnih ptica, divljih ptica (golub), ptica selica, domaće peradi. A pošto se može prenijeti na čovjeka ubrajamo je u zoonoze. Bolest je prvi put opisana u ljudi inficiranih kontaktom s papigama kada je i dobila ime "papagajska groznica" 1895. godine. Poslije dobiva naziv psitakoza, zatim ornitoza. Uzročnik bolesti je bakterija *Chlamydia psittaci*. Novom klasifikacijom 2000. godine bakterija mijenja ime u *Chlamydophila psittaci*, a bolest se naziva klamidiofiloza. Bakterija temperaturu od 56 stupnjeva podnosi 5 minuta, a na minus 20 stupnjeva patogena je više godina. Neposredno se prenosi dodirnom zdravim s bolesnim pticama, preko izmeta, iscjerkom iz usta i očiju. Prijenos je moguć onečišćenim zrakom, hranom, vodom.

Dijagnoza se postavlja razudbom uginulih životinja i laboratorijskom pretragom u Hrvatskom Veterinarskom institutu. Liječenje se u principu ne provodi jer izliječene ptice mogu predstavljati i dalje stalni izvor infekcije.

Profilaksa se provodi prema "Naredbi o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti". Sve ukrasne i sobne ptice te golubovi u uzgoju prije stavljanja u promet moraju biti pretraženi na klamidiofilozu. Nalaz ne smije biti stariji od 30 dana. U sprečavanju širenja klamidiofiloze veliku ulogu igraju sami uzgajatelji i držaoci ptica. Kod uvoza ptica vrlo je važno da ptice budu u karanteni 40-45 dana, u kom periodu se napravi pretraga i promatra njihovo zdravstveno stanje. Vrlo je bitno redovito i pravilno provoditi dezinfekciju prostora u kojem se drže ptice.

Bolesti koje prenose psi i mačke

Bjesnoća. Posebnu pozornost treba obratiti cijepljenju pasa protiv bjesnoće, ali isto tako i mačaka koje se nalaze u prigradskim naseljima zbog realne opasnosti od kontakta s divljom životinjom koja može biti potencijalno zaražena. Bjesnoća je vrlo opasna zarazna bolest od koje oboljevaju i životinje i ljudi. Uzročnik je virus koji se prenosi ugrizom - slinom oboljele životinje.

Ehinokokoza. Ehinokokoza je kronično oboljenje domaćih životinja i čovjeka. Jaja trakavice unose se preko hrane ili vode. Djeca milujući psa po dlaci, putem neopranih ruku unose uzročnika u organizam. Problem su i izmeti životinja u parkovima/pločnicima gdje se djeca igraju. Ehinokokoza se spriječava redovnom dehelmintizacijom pasa protiv crijevnih parazita i to tri puta godišnje.

Nekoliko savjeta novim vlasnicima mladih životinja

- Životinje jedu samo svoju hranu, nikako "ljudsku hranu", i to samo od jednog proizvođača, a ne miješati.
- Odmah donijeti izmet na koprološku pretragu, tj. pretragu na prisustvo crijevnih parazita.
- Cijepiti mladunce protiv zaraznih bolesti i to dva puta u razmaku od tri tjedna, a onda svake godine jednom.
- Od tri mjeseca starosti cijepiti ih protiv bjesnoće i ponavljati svake godine.
- Riješavati se ektoparazita, tj. buha, krpelja, šugavca redovitim tretiranjem ektoparazitocidima i to: ampula, sprej, ogrlica i dr.
- Čim primjetite da nešto nije u redu obratite se veterinaru.

ODLUKA
O UVJETIMA I NAČINU
DRŽANJA PASA,
NAČINU POSTUPANJA
S NEUPISANIM PSIMA
TE S NAPUŠTENIM
I IZGUBLJENIM
ŽIVOTINJAMA

Na temelju članka 17. stavka 9. Zakona o veterinarstvu („Narodne novine“ broj 70/97, 105/01 i 172/03), odredbi Zakona o dobrobiti životinja („Narodne novine“ broj 19/99) i članka 40. Statuta Grada Rijeke („Službene novine“ Primorsko-goranske županije broj 23/01, 4/02, 13/02, 12/03, 3/05 i 9/06) Gradsko vijeće Grada Rijeke, na sjednici 30. ožujka 2006. godine, donijelo je

ODLUKU
o uvjetima i načinu držanja pasa, načinu postupanja
s neupisanim psima te s napuštenim i izgubljenim životinjama

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovom Odlukom propisuju se uvjeti i način držanja pasa, način postupanja s neupisanim psima te s napuštenim i izgubljenim životinjama na području Grada Rijeke (u daljnjem tekstu: Grad).

Članak 2.

Pojedini pojmovi, u smislu ove Odluke, imaju sljedeće značenje:

1. posjednik životinje je svaka fizička ili pravna osoba koja je kao vlasnik, korisnik ili čuvar izravno odgovorna za zdravlje i dobrobit životinje,
2. neupisani pas je pas poznatog ili nepoznatog posjednika koji nije registriran sukladno propisima o veterinarstvu,
3. pas ili mačka lualica je životinja kojoj je posjednik nepoznat,
4. napuštena životinja je pas ili mačka koju je posjednik svjesno napustio,
5. izgubljena životinja je pas ili mačka koja je napustila posjednika bez njegove volje i on je traži.

Članak 3.

Ova Odluka ne primjenjuje se na službene pse koje u obavljanju svojih poslova koriste tijela državne uprave i druge pravne osobe kao i na pse vodiče slijepih osoba.

Odredbe ove Odluke ne odnose se na druge domaće i divlje životinje.

II. UVJETI I NAČIN DRŽANJA PASA

Članak 4.

Posjednik psa dužan je brinuti o njegovom zdravlju, prehrani, smještaju i higijeni te prema njemu postupati sukladno propisima o veterinarstvu i dobrobiti životinja.

Članak 5.

Dozvoljeno je držati psa koji je cijepjen, upisan u upisnik pasa i označen oznakom sukladno propisima o veterinarstvu.

Zabranjeno je držati neupisanog i neoznačenog psa.

Posjedniku neupisanog i neoznačenog psa zabranjeno je psa izvoditi na javnu površinu.

Članak 6.

Pas koji je određen kao opasan ili moguće opasan pas može se držati pod uvjetima određenim propisima o dobrobiti životinja.

Članak 7.

Držanje pasa namijenjeno reprodukciji, uzgoju i daljnjoj prodaji dozvoljeno je u skladu s propisima o dobrobiti životinja.

Članak 8.

U stambenoj zgradi nije dozvoljeno psa držati niti ostavljati na balkonu, terasi ili lođi, u zajedničkim dijelovima zgrade te u okolišu stambene zgrade.

U stambenoj zgradi suvlasnici mogu, sukladno propisima o vlasništvu, urediti međusobne odnose kojima će utvrditi prava i obaveze posjednika pasa glede uvjeta i načina korištenja zajedničkih dijelova zgrade (kretanja pasa, broja pasa koji se mogu držati, obveze čišćenja zajedničkih dijelova zgrade koje onečisti pas te drugih uvjeta u svezi držanja pasa).

Članak 9.

U obiteljskoj kući nije dozvoljeno psa držati niti ostavljati na balkonu, terasi ili lođi.

U okućnici obiteljske kuće, vrtu i sličnom zemljištu psa je dozvoljeno držati slobodnog samo u ograđenom dvorištu ili drugom ograđenom prostoru, tako da ga pas ne može napustiti.

Posjednik koji drži psa na neograđenoj okućnici ili neograđenom vrtu i sličnom zemljištu mora psa držati vezanog.

Posjednik koji drži psa u smislu stavka 2. i 3. ovoga članka, dužan je na vidljivom mjestu postaviti oznaku koja upozorava na pse.

Članak 10.

Posjednik čiji pas učestalim i dugotrajnim lajanjem ili zavijanjem remeti mir građana, dužan je odmah poduzeti odgovarajuće mjere kako bi spriječio daljnje uznemiravanje građana ili je dužan ukloniti psa.

Članak 11.

Izvođenje pasa na javne površine uređeno je odlukom Gradskog vijeća kojom se propisuje komunalni red.

Članak 12.

Zbog zdravstvenih, higijenskih i drugih razloga zabranjeno je uvoditi pse u građevine javne namjene (zdravstvene, prosvjetne, vjerske, kulturne, sportske i druge objekte javne namjene), u trgovine, na groblja, tržnice, uređena dječja igrališta, sportske i rekreacijske terene, sajmove i javne skupove, plaže, kupališta i slično.

Izuzetno od odredbe stavka 1. ovoga članka, uvođenje pasa u hotele, restorane i druge ugostiteljske objekte, dopušteno je samo uz dozvolu vlasnika tih objekata.

Uvođenje pasa u vozila javnog gradskog prijevoza dozvoljeno je pod uvjetima propisanim odlukom Gradskog vijeća kojom se uređuje javni prijevoz putnika.

III. NAČIN POSTUPANJA S NEUPISANIM PSIMA, NAPUŠTENIM I IZGUBLJENIM ŽIVOTINJAMA

Članak 13.

Neupisane pse nepoznatih posjednika i mačke lualice te napuštene i izgubljene pse i mačke hvataju i zbrinjavaju zaposlenici higijenskog servisa pravne osobe koja obavlja usluge veterinarsko-higijenskog servisa za Grad.

Hvatanje pasa i mačaka iz stavka 1. ovoga članka te njihov smještaj mora se obavljati na najprikladniji način, upotrebom suvremene opreme i bez zlostavljanja, sukladno propisima o dobrobiti životinja.

Članak 14.

Postupanje s neupisanim psima, mačkama lualicama te napuštenim i izgubljenim životinjama smještenim u sklonište i higijenski servis (prijem i evidentiranje životinja, veterinarsko-sanitarni red, njega životinja, udomljavanje životinja i drugo) obavlja se sukladno zakonu kojim se uređuje dobrobit životinja te podzakonskim aktom kojim se propisuju uvjeti kojima moraju udovoljavati skloništa za životinje i higijenski servisi.

Članak 15.

Troškove hvatanja i čuvanja pasa i mačaka i nad njima provedenih veterinarsko-zdravstvenih mjera podmiruje posjednik životinje ako je poznat, u protivnom se troškovi podmiruju iz sredstava proračuna Grada.

Članak 16.

Ugovorom sklopljenim između Grada i pravne osobe koja obavlja usluge veterinarsko-higijenskog servisa za Grad regulirat će se međusobni odnosi i visina naknade za usluge hvatanja i čuvanja pasa i mačaka te za provedbu veterinarsko-zdravstvenih mjera nad njima.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje vrijediti Odluka o držanju pasa i načinu postupanja sa psima i mačkama lualicama („Službene novine“ Županije Primorsko-goranske broj 31/94 i 5/96).

Članak 18.

Ova Odluka stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Službenim novinama“ Primorsko-goranske županije.

Klasa: 021-05/06-01/65

Ur. broj: 2170-01-10-06-2

Rijeka, 30. ožujka 2006.

GRADSKO VIJEĆE GRADA RIJEKE

Predsjednica Gradskog vijeća

Dorothea Pešić Bukovac, v. r.

Projekt Zdravi grad - Rijeka, Interesna grupa građana za unapređivanje zaštite okoliša

Za izdavača: Grad Rijeka

Materijale pripremila: mr. sc. Irena Deže Starčević, prof.

Tekst lektorirala: Višnja Višnjić Karković, prof.

Autori teksta: Milka Mijanović, dr. vet. med., Zlatko Tus, dr. vet. med., Miroslav Krznarić, dr. vet.med.

Grafičko oblikovanje: Kristina Rena, Dragon

Tisak: Zambelli

Rijeka, listopad 2006.

